

mijlocul secolului alu unspredecelea si dicea: dupa moarte papei Pavelu I, care a capatatu dignitatea de papa la anulu 756 siu ducele de Ressi mai multi episcopi, a sfinții de papa pre unulu din fratii sei cu numele Constantin, dupa ce alegatorii mai multu indreptau alesera la anulu 765 pre Stefanu IV fu usurpatorele cu toti partisani sei pe despu corporalmente. Lui Constantin i s'au scosu ochii, episcopului Teodoru i s'au tăiatu limb'a, si dupa aceea incarcerau spre a peri de sete.

Nepotii papei Hadrianu strimtorica in anulu 795 pre urmatoriul lui, Leo III, de pre strada intr'o biserică si-i tăiau limb'a. Stefanu V. urmatoriul celuia-laltu fu la anulu 816 cu mare rusine alungatu din Rom'a, urmatoriul lui, Paschal I. fu trasu in cercetare criminale prin comisari imperatresci, caci era acusato a fi orbitor si ucis doi preoti in Lateranu. Ioane VIII. a fostu mohamedanilor 872 tributariu. Lui a urmatu Formosus la 891, care ca conjuratoru pentru uciderea antecesorului seu s'a esilatu.

Urmăza Bonifaciu VI. care pentru purtarea sea cea imorală si desfrenata odata din diaconatul de alta data si din preotia s'a depusu. Succesorele lui, Stefanu VII. a eshumatu cadavrul lui Formosus si tăiandu-i capulu si trei degete l'a aruncato in Tibr. Stefanu insa-si fu incarcerau si sugrumatu.

Dela anulu 896—900 dupa chr. s'au alesu 5 papi. Leo V. (904) s'a incarcerau, 2 luni de dile dupa alegerea sea, prin capelanulu seu Christoforus, cestu din urma fu prin Sergius III. elongatu din Rom'a. Acăst'a a traitu o viatia condamnarea cu faimos'a Teodor'a, care, avendu de amoresu totu deodata si pre Ioane X, a esoperatu alegerea cestui din urma de papa. Fiic'a Teodorei, Marozi'a, a inchisu si ucis in carceru pre Ioane X si a facetu papa pre fiulu ei Ioane XI. Nepotul lui l'a aruncatu in carceru si mijloci la anulu 956, numai 19 ani batreno, alegerea sea de papa ca Ioane XII.

Imoralitatea lui notorica a causatu conchiamarea unui sinod, la care s'a arestatu, ca a săntu de episcopu pentru bani pre unulu, carele nu era mai betrănu de 10 ani, si a severisut ordinatinea unui altui a intr'unu grajd; lui i se imputa ca a avutu relatiuni rusinate cu metres'a tataneșeu si ca a stricatu casatoria multor'a, pre unu preotu la orbitor, pre altulu la castratu. Sânge si crime ne servilismu spiritualu ne desemna scar'a despere care ei dicu, ca duce in imperati'a ceriului.

Si cu atari precedintie se cutédia ei a cugeta la proclamarea infalibilitatiei?

A trecutu tempula, unde unu barbatu ore cărele potea demanda sôrelui, sa stea in locu si ce e mai multu: astadi nici unu omu cu minte numai crede, ca acăst'a candu va s'aru si intemplatu.

O ARUNCATURA DE OCHIU

ASUPRA

STAREI ACTUALE ROMANIEI.

(Continuare.)

Reula celu mare, isvorulu tutorora retelelor, ce de apesa astadi, toti lu asta in nesinceritatea omelilor ce au fostu chiamati sa guverneze tiér'a dela 1859 incocé, sub imperiulu mai antâiu alu unei constituutiuni restrinse, dupa desfiintarea regulamentului organicu, iéra mai apoi largita pâna la cea mai departata extremitate. Eramu sub o sistema invecchita, arbitra, nedrépta, sub privilegiu unei clase, devenita asupritore, in sistem'a aceea disa regulamentara. Coruptiunea era intr'adeveru incubata, inradacinata; favorurile si asuprarea asupr'a poporului erau efecte naturali ale privilegiului; comerciul si industri'a erau inapoiate; totu in statu se vedea in decadentia.

Toti recunoseau acăsta stare de lucruri si provindint'a ne ajuta ca sa scapamu de sub acelu regim.

Acum ilusionile erau mari, cu cătu aspiratiunile poporului la progresu si civilisare se vedea sustinute si impartasite de toti aceia ce se astau in capulu poporului.

—Sa cadia privilegiu care ne tiene in locu! sa se dea aventu intelligentiei, sa se dea aventu comerciului, industriei, sciintiei, artelor etc. etc. Pentru ce numai căteva sute de omeni se-si imparta puterea in statul român si matc'a cea mare sa

sufere numai impilarea acelor? Pentru ce numai o séma de omeni sa aiba dreptu a lăua parte la afacerile statului, sa aiba dreptu la functiunile statului, iéra cei-lalti nu? si diceau in töte părtele cu mare dreptate.

Cuvinte de libertate, de egalitate, de moralitate, se audte in gurele tootor'a, pentru ca prin opunerea loru sa condamne pentru eternitate acelu regim despoticu, ce cadiuse, desfiintat din legile nostre.

—Voimu indreptare strigau toti din asiá disa clasa inteligenta, care se compunea din totu ceea ce fusese slujbasu alu statului si din töta junimea esita din scóle in societate.

Lara töta indreptarea, ce voira a face omenii cei noi, cari erau cei mai multi dintre cei vechi, a fostu numai un'a singura precum o numia dumnealor: chiamarea la posturile statului a tootor'a, fara exceptiune, cari nu putusera sa obtienu funcțiuni inalte pâna aci.

De aci nascuia luptele.

Asiá disa clasa inteligenta, in locu sa se formeze in partite cu principie stabili, cu convictiuni neclintite, se fractiona din contra sub diferite denumiri, cum de exemplu drapelulu liberale, progressisti, nationale etc., drapelulu grogrestistu moderat, conservatoriu, etc cu unu singuru scopu inse toti: exploatarea terei in favorulu lor; si ajunsera a se grupa, preste pucinu timpu, in cete de partisani ai cultarei persone, carele promitea posturi cându va ajunge la putere; si, prin lupte intre o partita cu alt'a pre putere, se prefirara la ministeriu sute de persone, siliti sa patroneze diecimi de mii de aspiranti la functiuni. Cându döue — trei mii dintr'ensi multiamiti, alte diecimi de mii nemultiamiti batu podurile, strigându contra guvernului pentru patronulu loru, pâna sa ajunga a-lu radicá la putere spre a le veni si loru rendulu la bugetu.

Nume nu se gandi la vre-o alta indreptare, de cătu la intrarea sea in pâne. Totu ce su de atunci guvernul nu putu gasi atâtea cuvinte ca sa descrie fericirea, in care se asta tiér'a, si totu ce nu putu si nu pote si guvernul su si este opositiune, care se sfâsia in lamentari, ca patri'a pierde, ca guvernul e tradatoriu!

De inmorirea comerciului, de prosperarea industrielor, de renascerea belelor arte in tiéra la noi, de imbunatatirea macar a agricultrei, singur'a resursa a statului, nime n'a avutu habar. Deprinsa sub doctrin'a regimului domnilor fanariot, de a trai din spinarea altui a, asiá dis'a clasa inteligenta n'a voit u nici odata sa traiese decât din sudorea muncitorului de pamant si muncitorului meseriasiu, fara ca sa se aplice ea la munca; si cu atâtu mai cu séma acum, cându, din restrinsa ce era sub regimulu privilegiului, se latise de odata, alimentata de töta tinerimea inteligenta care venea sa conspire, in complicitate cu dens'a, contr'a bugetului statului, nescotindu comerciu, nescotindu industria, nescotindu chiaru demnitatea loru individual, pentru ca se vedea nevoiti sa alega pâna la degradare, pâna la tradare chiaru a intereselor statului, pentru ca sa-si pote dobandi acea positiune miserabile ce o gonea.

Mai nainte, pre cându biurocrati'a era rescrinsa si concentrata in pucine familie, nu se vedea acesta nepasare, cu care se prăpadesce astadi totu; si, de si ajunsi in slabiciune, statul era amenintat de necontentu de cupiditatea vecinilor nostri, pentru ca sa se scape din asemenea situatiune, acei ce cărmuiau s'au vedintu alergându cându la unu strainu contra celu-laltu, cându la altulu contra acestuia; aversea statului se pastra cu religiositate si nici o datoria nu apesa asupr'a vistieriei, cu töte greutăatile ce erau cu ocupatiunile de ostiri streine.

Astadi inse cându posturile s'au democratizat, cu töta inmultirea loru nu potu ajunge pentru töta lumea; si pentru ca sa pote unii inainta, altii a-si face stari in securu timpu, intr'unu anu seu doi celu multu, caci nici aci nu se mai vede rabdarea celor de mai inainte, cari de si prin abusuri ajungeau se-si faca stari, acele stari inse abiá le aduna cu tiriita; pentru ca se-si faca, dicu, unii stari astadi, iéra altii sa inainteze, nu dau inapoi la nici unu felu de marsavia si de tradare, nu se mai gândescu la vitorul terei loru seu copiilor loru, alergându cându la streinii influenti in tiéra, cându la cei influenti in streinete. S'au vedintu omeni, fara rusine, si fara durere de patri'a loru, mergendo in streinetea ca sa pote dobandi ministere, mer-

gendu inca pâna la alianta israelita din Parisu ca sa-i cera protectionea pentru a dobendi ministere?

Déca n'aru si fostu traditori, aru si pututo vredoda face acăst'a? Aru si pututo vredodata sa dea concessiunea drumului de seru cu astfelin de conditiuni oneroase in cătu consequentie ei suntu incalculabili? séu déca potu fi calculabili suntu numai in aceea ca elasticitatea conditiunilor din aceste concessiuni procura si viitorilor ministri ocaziea d'a se folosi dintr'ens'a, totu pre spinarea poporului! Dumnedieu scie déca va mai ramane tiér'a românilor si nu a nemtilor si a jidovilor!

* * *

Mai inainte töta inteligent'a terei, mărginita numai intr'unu numru restrinsu de functionari, de si i-si batea jocu de restulu natuinei, pre care-lu chiamá atunci norodu, si din spinarea căruia traiau, acea bataia de jocu n'avea pre cine sa revole séu se umilesca, pentru ca nime din cei ce nu erau privilegiati, nu sciá macaru sa serie; astadi inse indignarea este intr'adeveru mare, umilint'a este ne-suferita, pentru ca bajocur'a sfruntatilor ce specula natuinea lingusind'o, se arunca asupr'a unei forte mari parti dintre români, cari sciú si carte si au invitat si sa simtia cându suntu luati in risu.

* * *

Guvernele töte pare ca n'au fostu preocupate de nici o idea alt'a de cătu de a stricá moralulu poporului, de a corumpe prin midilociu functiunilor in locu se moralise o clasa importante in societatea româna, clas'a disa inteliginta.

Ne, mai urmarindu, de cătu numai nisce interese meschine ale loru proprie, interesele statului s'au nescotit; si guvernul la noi nu se poate compară astadi mai bine de cătu cu unu parinte vitregu (guvernulu) administrându o avere insemnată ce nu a fostu a lui, dura care a fostu incredintiata administrării séle pentru asigurarea viitorului unor copii orfani, dintr'o familia numerosa (natuinea). Acelu parinte, risipitoru si traindu in desfrenari, preste cheltuirea venitului mai face si imprumuturi pentru plat'a căror'a este silitu sa vanda necontenitul din mosiele séle, si la fiesce-care imprumutul său vendiare imparte căte ceva si la copiii si ne-potii sei, inveniându-i sa traiasca si ei in desfrenari si sa-lu laude pre densulu ca-i iubesc. Intrebui inşa carea se fie sörtea acelor nenorociti copii dupa căti va anii, cându fatalu loru, epitropu alu ave-rei lasata loru, nu va mai avea ce sa vendia si ei voru ramanea fara nici o cariera solida? Se intellege ca voru ramanea pre ultie, cu picioarele descultie, de unde era sa fie omeni cu positiune insemnată in societate, si ajungendu in maturitate nu voru mai putea face altu de cătu sa blaseme, dura fara nici unu folosu, pre parintele loru risipitoru; in vreme ce, punendu-i fru din vreme se voru scapá si pre ei de ruina si de miseria, si pre densulu de blasemele loru.

* * *

Eu, care dicu acăstea, sum departe de a fi partisani alu trecutului; dura voiescu sa constatu acestu faptu ca: precum inainte, intre asiá disii privilegiati, era o sistema de a conservá, tienuta pâna si de personele cele mai corumpe, afara de ore-carri exceptiuni; astadi este de a derapaná unit pentru ca sa traiasca de diece ori mai bine de cătu le permite starea loru, altii pentru ca sa-si faca stare si altii pentru inaintare.

* * *

Apropos de uneltilor si intrebuintarea tuturor midilóceru spre ocuparea functiunilor statului, mi permitu a face aci o digressione, ca sa dicu o vorba si in privint'a streinilor pre cari i-am primitu in sinulu nostru, pentru ca, cu vreme, sa nu li se intempe si loru vre-o nenorocire, de nu voru voi sa fie de bona credintia cu noi.

In România de multa vreme s'au introdusu intre noi multi greci si bulgari, cei mai multi in comerciu si mai alesu in exploatarea pamentului. Astadi copii loru, dupa ce a primitu o educatiune mai distinsa dupa obiceiul locului, suntu intrati mai toti in biurocratie: camera, senatu magistratura, suntu in mare parte compuse de acesti'a. Ori de căte ori poporulu a suferit consecutiente vre-unei miserie din căte s'au petrecut si se petrecu astadi a strigatu improitive-le; si pentru ca interesulu nostru cată sa fie strinsu legalu de a loru, că unii ce au devenit membri ai familiei noastre, si mai alesu de alu bulgarilor cari, nu numai că natuine au fostu totu de-un'a alianta firescă ai Romaniei, dura mai toti acei'a cari au intrat in sinulu familiei loru

stre au trecutu in cele mai multe impregiurari intre cei buni români; — le dămu acestu consiliu amicale; sa engete totu de un'a ca, afara de casulu, cându s'ară intemplă vre-o catastrofa tierei, a sa patimiu cu toti impreuna, noi său urmări nostri; dara, pôte, in niscaiva momente de desperare, sa se intempele cu densii la noi ceea ce s'a intemplatu in Francia cu francii si galii. Si in Francia in secolul V au venit preste galli unu pumnu de franei, cari au ajunsu sa stăpâneasca pre galli, națione intinsa si belicosă, numai din caușa decadentei provenita din coroptiunea introdusa la ei dela romani. Francii, după ce si impertira intre densii domenile statului, cari se chiamau pre atunci ale militiei, cu politic'a loru astuce, isbutiră a se face stăpâni definitivi, incucerindu-se cu cei bogati si puternici dintre galli. Dara, cu tōte oca, mai multu său mai pucinu, se amalgamase intre densii, totu se simțiă cându si cându concurerantu si concuistat, si preste XIII secolu, la alu XVIII secolu, candu revolutiunea cea mare venit sa rupa cu totulu cu trecutulu, cea mai mare parte din Franci perira unii pre esafodu altii in emigratia si mai toti si perdura averile, caci mai tōta aristocratia francesa era de origine franca. Fost'a acēst'a o fatalitate, ori ca provedintia i a pedepsit pentru reu'a loru purtare cătra galli, acēst'a o scie numai Domnedieu; faptul insa exista.

De aceea facu apel la streinii, cari au venit in sinul nostru si mai cu séma greciloru, sa fie de bona credintia cu români si sa nu se amestec in tradâri.

Sa revenim.

Inmultirea posturilor de la 18-9 inca a fostu o mare plaga pentru tiéra, sub multe puncturi de vedere, atât materiali cătu si morali; si sa nu gandescă cine-va ca a venit de sine: ea a fostu introdusa dinadinsu, caci scimu ca cu 2-3 ani inaintea lovituri de statu, cându s'a creatu milioane de functiuni, amu intrebatur din capii de sectie de la diforite departamente pre cari i amu vedutu, pentru ce se creaza cutare si cutare postu, si mis'a spusu in confidentia ca a facutu bagări de séma ministrilor, si unu ministru i a spusu curatul ca nu potemu face alt-selu, intr'unu guvern constitutional, de cătu sa avemu multe posturi, pentru a câstiga cătu mai multi alegatori. Au gandit acei ministri ca cu chipulu acesta se voru perpetua la ministeru. Sub raportul materiale acēst'a plaga este vateinătore, ca desēca tōte recursele statului, fără a aduce veri unu folosu, si din contra vatamare; sub punctul de vedere morale, care este si mai grozavu a opriu pre români a se ocupă de comerciu si industria, care din dî in di trece in mân'a steiniloru, si mai alesu in mân'a nemilora si jidoviloru si cu chipulu acesta a desparutu si despăre burgesi'a româna, care aru si fostu de uno mare folosu pentru tiéra, caci aru si formatu opinionea si aru si fostu o stavila la retele apucătoare ale guvernelor.

Suntu unii cari sustienu, ca români nu suntu apti la comerciu si meseria; acesti' ori se insieluori voiescu a se insielă, caci scol'a de arte care a functionat prea pucini ani, tocmai cându incepuse a scôte prea buni mesteri, atunci a si fostu desfintata; aci se lucra ferari'a si templarea bine, că la cei mai buni mesteri din Bucuresci, si pentru acēst'a pôte sa fie multi martori, si chiaru mie mi-sau lucratu acolo templaria si feraria forte bine.

Sa nu lungim vorb'a. Suntemu in plou regimul constitutional! sa-lu cercetâmu.

Regimul sub care ne aflâmu de cându amu disu ca voimur sa răpemur cu trecutulu si sa renascem, cu tōte ca constitutiunea nostra este destulu de liberale, nu este regimul libertătiei; n'a fostu unu minutu macaru regimul al libertătiei, pentru ca nici odata acei ce au obladuitu tiéra n'a fostu sinceri si cu respectul legilor. Guvernul absolutu, stersu din legile noastre exista in fapta si mai absolutu prin puterea ce-i da partisani postulantii, si pentru ca totu numai ceea ce voiesce guvernul se face si astadi, precum se facea si inainte de 1859; diferenti'a este numai ca ceea ce se facea atunci de guvern se facea pre respondere Domnului, si acēst'a lu facea sa se gândescă multu pâna sa puna in lucrare vointia sea, temendu-se de respondere; tiéra ceea ce se face astadi de cătra guvern se face pre respondere poporului, si prin urmare guvernul nu mai are nevoie sa se gâ-

dăsa multu si bine pâna sa si puna in lucrare vointia sea; caci aceasta grija e lasata asă disiloru representanti ai națiuniei, — representanti ai națiuniei, intrati in camera prin inflantia morale si materiale, prin opresiunea cea mai erincena exercitata de guvern, prin tōta forta administrativa, in ocasiuni de alegeri, pentru ca sa nu pôte veni in camera representanti ce s'ară impropitvi vointiei guvernului cându aceea este vamatore statului. Si deca se intempla că, contră actiunei guvernului, prin resistentia la opresiune a alegatorilor, sa se pôte stăcăru adeverati representanti ai națiuniei, acēst'a se intempla in putine colegie si că print' o minune.

(Va urmă.)

Proiectu de Lege

(Continuare.)

§. 49. La locuri, unde nu există unu gimnasiu de statu sau o scolă reală de statu, pôte ministrul de instructiune, si in legatura cu scoolele, sistematizate prin art. de lege 38. 1868, sau deca relatiunile comunei respective seu regiunii in desebi o receru, infinită scolă industrială si comercială de sine statutorie, organizate după §§. 45 si 46.

Capu III.

Scolele mijlocie publice nu de statu.

§. 50. Comunitătile religioane din patria, comitatele si comunele, persoane singuratic si societătile, care s'au formatu după statutele loru exprese spre acestu scopu potu infinita si sustinē si din mijloce proprie, pre lângă implinirea conditiunilor si recerintelor, contineute in urmatorele paragrafe, ori si care scolă mijlocia publica citata in §. 1 d. I. de fatia, si disponu singuri, pre deplinu si eschisivu de institutulu de invetiamentu sustinutu de ei.

Prin urmare se ingrigescu de administrarea averei, de determinarea sistemului de instructiune si de planulu de invetiamentu, de determinarea manualelor si tacsei si de alegerea si lesele profesorilor.

§. 51. La scolele mijlocie nu de statu se potu denumi de profesori numai astfelii de profesori cu purtari morale, cari au depusu din studiile loru la unu institutu superior din patria rigorosele de profesa si a capelatu qualificatiunea de a poté funcitiună ca profesore.

Persone, care mai nainte de publicarea acestei legi s'an denumită definitivu de profesori ordinari la institutele publice de invetiamentu, potu remanea si de ici incolo in posturile loru.

§. 52. Religiunea si moral'a o potu propune preoti, cari au absolvitu cursulu teologicu, si deca nu suntu profesori qualificati sau profesori ai institutului acelui'a.

§. 53. Cu privintia la cladiri si salele de invetiamentu a scoleloru mijlocie nu de statu, cătu si cu privintia la numerul scolariloru, ce are a se primi intro clasa, remanu in valore §§. 17 si 29 d. legea pres.

§. 54. In clasele prime a scoleloru midilocie nu de statu se potu primi numai atari elevi, cari au absolvitu cursulu scolii popalarie, sau cursulu de pregatire citatu in §. 26 sau cari au depusu din obiectele acestorui curse uno esamenu de primire.

Obiectele esamenuului de primire si mesur'a cunoștinilor si determina aceia in a căroru cercu de activitate sta determinarea planului de invetiamentu.

§. 55. Tempulu anuale de frecuentare du-reza celu pucinu 9 luni de dile.

§. 56. Intr'unu gimnasiu inferioru cu patru clase, nu de statu

1. duréza cursulu de invetiamentu celu putienu patru ani

2. voru functiona celu putienu cinci atari profesori, cari propunu eschisivu numai la institutul acesta

3. se voru propune celu putienu urmatorele obiecte obligate

a) religiunea si moral'a, — b) limb'a latina, — c) limb'a de propunere, — d) german'a, unde magiar'a si limb'a de propunere, magiar'a, unde nu e cea de propunere, — e) geograf'a, — f) istori'a, — g) matematic'a, — h) fizic'a, — i) chemi'a, — k) istori'a naturala, — l) caligraf'a, — gimnastic'a.

§. 57. In gimnasiulu superioru cu siese clase, nu de statu

1. duréza cursulu de invetiamentu celu putienu siese ani,

2. voru instruă celu putienu optu profesori, cari au a propune si a functiona eschisivu la acestu institutu;

3. au a se propune asa de obiectele citata in §. 56 din ambele clase superioare: religiunea, limb'a latina, limb'a de propunere, limb'a germană, unde se instruă in cea magiară, limb'a magiară, in casu cându nu se propune in ea geograf'a, istori'a, algebr'a, geometri'a si gimnastic'a ca obiecte obligate.

§. 58. In scol'a reală inferioară cu patru clase nu de statu,

1. duréza cursulu de invetiamentu celu putienu patru ani

2. voru instruă celu putienu cinci profesori, cari functionă eschisivu la acēst'a scolă reală

3. se voru propune celu putienu urmatorele obiecte obligate:

a) religiunea si moral'a; b) limb'a de propunere; c) german'a, unde se instruă in cea magiară, magiar'a, unde se instruă in ea; d) geograf'a, e) istori'a, f) algebr'a, g) fizic'a, h) istori'a naturala, i) chemi'a k) desemnul, l) caligraf'a, m) gimnastic'a.

§. 59. In scol'a reală superioară cu siepte clase nu de statu

1. duréza cursulu celu putienu siepte ani;

2. voru instruă optu profesori, cari au a functiona eschisivu la acestu institutu;

3. se voru propune obiectele enumerate in §. 58 p. 3, si in cele trei clase superioare in măsu mai mare, si afara de acea se voru impreuna cu celu putienu algebr'a si geometri'a cu exercitie practice.

§. 60. In scol'a industrială nu de statu

1. duréza cursulu de invetiamentu trei ani;

2. se voru propune celu putienu urmatorele obiecte ca obligate:

a) limb'a de propunere, b) german'a, de se va instruă in limb'a magiară, magiar'a, unde nu se va instruă in ea, c) geograf'a, d) istori'a (patriei si universala), e) algebr'a, f) fizic'a, g) chemi'a, h) istori'a naturala i) desemnul, k) caligraf'a, l) aritmetic'a industrială si comptabilitate, m) conceptu comercial (in limb'a magiară si germană) n) modelarea.

(Va urmă.)

Romania

Din nrulu precedentu amu vedutu constituirea cabinetului celui nou in Bucuresci. Dupa diuariile ce ne vinu de acolo impartasim ca unu suplementu la brosura ce o publicam unule documente cari ne arata cu ce si inaugureaza noua cabinetu regimul seu.

Raportul consiliului de ministrii cătra Mari'a Sea Domnului.

PREA INALTIATE DOMNE.

Dupa o indelunga crisa, sub-semnatii, chiamati de increderea Inaltimii Voste la conducerea afacerilor statului si inspirati de devotamentul loru cătra tronu si institutionile tierei, n'au esitatu unu singur momentu de a respunde la apelul Inaltimii Voste.

Convinsi insa totu odata ca schimbarea situatiunei le impune datori'a de a lamuri căto mai curendu pozitia loru constitutională fatia cu reprezentatiunea tierei, au onore de a propune Inaltimii Voste sa bine voiasca a incuiinti convocarea corporilor legiuitori pe tru de 1 Mai.

Suntemu cu celu mai profundu respectu.

Raportul d-lui ministru al justitiei cătra Mari'a Sea Domnului.

Ministrul precedentu, prenum si tōte ministeriele anterioare, cu totu respectul ce au arestatu pentru drepturile liberei cugetari, n'au polutu insa stă nemiscate in facia unoru excessuri de limbaj, care trecedu preste cele mai elementare conveniente, despretingindu bas'a chiaru a sistemului nostru constitutional, formalu stabilitu prin art. 92 din constitutiune, a lasatul la o parte ministrii respondatori pentru a se îndreptă cu cutesantia către August'a persóna a Inaltimii Voste.

Aceste atacuri nedemne n'au produs altu efectu, decătu a cresce in susținutul romanilor iubirea si stim'a pentru inaltele virtuti, suite in persóna Marii Tele pre tronul României.

Opiniunea publică, cutediu a dice, le-a fostu tribunul; blamul generalu, cea d'antâi si cea mai sigura pedepsa.

Cu tôte astea, predecesorii mei si au adus aminte, cu dreptu cuventu, ca trebuie sa aplic legele formale ale tierei, si nici unul dintr'ensii nu a pregetat unu minutu de a-si face datoria, apărându constituțiunea, baza drepturilor românilor, pavaz'a libertătilor si siguranței tuturor.

Guvernul actualu nu va esită a mantine constitutiunea si in acésta privintia, usându cu moderatiune de armele legale ce le are, fără a trece preste limitele legei, inse executând'o cu taria.

Astadi inse, conformându-me la inalt'a dorintia ce Inaltîmea Vôstra a bine-voito a-mi exprimă, si in virtutea prerogativei sele, pre basea art. 93 din constitutiune, voi cu celu mai profund respectu, a supune aprobării Inaltîmei Vôstre alaturatulu decretu pentru administrarea tuturor delictelor comise prin mijlocul presei, pâna la acésta data.

Cându generositatea si indulgentia voru si slite, va fi timpu totude-un'a de a recurge la asprimea legilor.

Suntu ou celu mai profund respectu.

In st. dinariu „Telegraful Român”, Nr. 27 din anul curint s'a datu unu articlu din Abrudu despre decursulu alegerei deputatului clericale, in care unu preotu anonimu si ia libertate pre lângă unele data, adeverate a schimonosi adeverulu incătuva, si anumitu in aceea parte unde amintesce despre vorbirea alesului deputatu par. protopopu Ioanu Gallu, satribindui vorbele si ideile vorbirei on. comisarii cosistorialu par. protopopu I. Patiti'a.

Credu cumca on. d. corespondinte, nici decum nu au facutu mai marelui seu vre unu servitul placutu cu acést'a, căci a impenă pre cineva cu pene streini, nu este rationalu.

E dreptu cum ca d. deputatu alesu, a multiumitul alegatorilor, pentru inerederea arata, insa tótă vorbirea prea cinstitei sele fu scurta, si nu credu ca va fi fostu cineva dintre toti cei de facia, care se o numésca elocuentia, dar parientele d. Adamoviciu n'au vorbitu nimic'a despre acele ce i sa enumara.

Dreptu acéi'a reclamu in interesulu adeverului latoli cei de fatia, nu pentru că sa destragu cuiva din meritele sale, ci simplu pentru a-arata cum unii corespondinti in a loru socotita multa invetitatura vréu a orbii lumea si a face falsificare chiaru despre acte publice.

Celu ce a aretate starea preotimei din acesti munti, cum se pote vindecă reulu, celu ce a schițatualu cvalitătile deputatului alegandu, si dorintele acestui cercu alegatoriu, si altele. — acel'a a fostu meritatulu barbatu alu nostru, comisariu cosistorialu p. protopopu Ioanu Patiti'a care atâtua prin servitulu indelungatu, cătu si prin esperint'a propria a potutu cunoscere tôte fazele prin care a trecutu preotimea nostra, si midiuloclele pentru imbutatirei sörtei ei — si potu afirmă cu taria ca altulu din căti amu fostu de facia nu ne aru si potutu asiá din anima ca par. comisariu cosistoriale.

Acestu barbatu, nu are lipsa de laud'a mea, insa ca unulu ce amu fostu de fatia mi-tienu de datorintia săntă a reduce lucrul la starea sea adeverata.

In acaroru adeveru me subseriu.

Theodoru Nariti'a

parochu gr. or. in Sohodolu.

Varietati.

(+) Necrologu Teodoru Buzdugu, protopresbiteru greco-orientalul Bistratiei si alu Dobocii de diosu, precum si fii sei: Vasilie Buzdugu asesoru judecătorescu si deputatu la sinodulu archidiecesanu; Ioanu, parochu in Borgo Dioseni cu pruncii sei Leonu, Teodoru si Revec'a; Iacobu, capelanu protopresbiteriale in Borgo-Rusu cu pronculu seu Ioanu, — facu cunoscetu rudenieloru si amiciloru, dureros'a perdere a societiei sale, si relative a scumpei loru mame si mósie:

Revec'a Buzdugu, nascenta in 5 Martie 1811. st. vet. carea dupa unu morbu greu si indelungatu a adormit in Domnulu in 7/25 Aprilie la $\frac{1}{2}$ 12 ore meridiane, dupa ce mai nainte fusa impartasita cu sanctele taine. —

Osamentele reposatei se voru inmormentâ in cemeteriul santei biserici greco-orientale din Borgo-Rusu, in 11/29 Aprilie 1870.

Fiai tieren'a usiora!

Borgo-Rusu, in 7/25 Aprilie 1870.

** Românul si Column'a lui Trajanu scriaseră ieri ca politia urmaresce pre căti-va studenti ai universitatii, pentru ca s'aru si esprimatu cu unu modu necuvioiosu in publicu, despre M. S. Domnitorulu.

** Societatea Transilvanica se prepara de anual'a sea serbare univesala. Asemenea face si societatea româna de arme etc. De ce nu serbeză ele impreuna?

* Originea descoperirei capului. Intr'unu tratatu alu englesului Dikens, despre pârulu celu lungu si parulu celu scurtu, spune intre alte ca britanii si galii las'au sa crăsca parulu loru ne jenato pâna ce ajungea la tâlpile piciorelor. Românilor, cari mai tardiu au subjugatul ambele state ale acestor popore, le-a diplacutu acestu lungu paru si au fortiatu pre galii si britani sa si-lo tundă. Pre la inceputulu secolului XV. fonda Pharamondu regatulu său in provinci'a care se numesce astazi Francia. Galii au fostu scoboriti pâna la servilismu si invingatorii au pusu fără indurare fărfecele pre capulu victimelor loro. De atunci a devenit in Europa regul'a generale ca pârulu celu lungu sa fie unu apanagiu alu oménilor cu rangu dintr'unu statu. Nu numai sclavilor, dar si chiaru cetătienilor si cultivatorilor nu le era permisul a portă pârulu lungu. Sclavilor li sa taiâ parulu chiaru pâna in secolul XVII. De atunci datează usula de a-si descoperi capulu care nu va sa dica alt'a de cătu: „Vedeti, domnul meu, eu suntu servulu domniei-vôstre; nu amu parulu lungu.”

* O noua mare. Jurnalulu „France” scrie: Dupa ce d. Ferdinand de Lesseps a isbutitul a impreună douemari; e'u proiectea acum a face o noua mare. Este cunoscutu ca caletorii cari voiajaza desu in Afric'a centrale sustinu ca pre teritoriul pustietatilor Sahariei au fostu alta data o mare. Pre bas'a acestor presupunerii, domnul Lesseps a tramsu căti-va ingineri, cari se esamlese teritoriul. Din aceste esaminari, cari suntu deja terminate, resulta ca teritoriul Sahariei este mai josu cu preste 80 urme decâtul nivelul marelui rosie, si ca cu cătu se strebute mai multu in interiorul pustietati, adencimea ia dimensiuni mai mari. Din tôte acestea conclude domnul Lesseps ca unu canalu de 15 mile ar si suficient pentru inpreunarea pustietathei Sahariei cu marea rosie, ceea ce aru redâ acestei pustietati primitiv'a ei distantia si prin care s'aru face unu usioru mijlocu de comunicare cu Afric'a centrale, animânduse prin acéi'a forte multu continentulu africanu. Cercetările si avansu proiectele pentru acésta intreprindere se continua, si jurnalulu adaoga, ca preste unu anu de dile se voru putea chiaru incepe lucrurile.

Dupa „inf. buc.”

Licitatiune publica.

In 25 Maiu a. c. se va tiené licitatiune in locu Toplitia rom., comitatulu Turd'a superiora, pentru zidirea bisericei gr. or. cu döue turnuri, in lungi-

me de 20 stangini, acarei fundamentu e ziditul de asupra fetei pamentului pana la ferestri; dela su-m'a lucrata de anginerulu Boros Ignatz de 23,459 fl. si 16 xr. v. a in josu. Piatra, fierul nelucratu, nasipulu si barnele pentru alasiu (stelagiu) lemnele pentru arsulu varului si a caramidei in cantitatea receruta le va da eclesi'a gr. or. precum si de crucile de pre turnuri si de catapitesea se va in-griji.

Pana la 2000 miertie varu si 20,000 caramidi suntu gata, pre care luatoriulu dela licitatiune cu pretiul moderatul va fi datoriu ale primi.

Banii sa voru plati in 5 rate. Doritorii de a licita, architecii sau si alti pricepatori, au de a se presentâ in Toplit'a romana (olâh Toplitia) pre diu'a destinata. Caut'a legala sa va primi numai in obligatiuni de statu său si in pamentu, inse in acestu casu numai dela individi forte bine cunoscuti. — Planul ori si cându se poate vedea la presiedintele comitetului. —

Din siedint'a comit. paroch. gr-or. tienuta in 1 Maiu a. c.

Toplit'a romana in 4 Maiu 1870 st. n.

Comitetul parochiale dela biseric'a gr-or. din Toplit'a rom. (33—1)

Anunciu.

Apel mineralul Elöpatak, cunale multu pentru eficacitatea loru, s' expôta forte considerabilu, decându domnul Dr. Otrobanu din Brasovu a introdus o metoda ameliorata de a le spediat. In depourile sele in Brasovu si Elöpatak se afla totu mereu apele in cantitate suficienta, prospeta implute, si gata a fi expediate dupa do-rint'a publicului. Falsificatiile dese, si substituirea apelor din alte isvôre nesignificative, indemna pre susnumitul a garantâ numai pentru „apele mineralo d' Elöpatak“ care voru si luate din depourile sele. (32—1)

Edictu.

Ioanu Marcu din Codlea, carele de 4 ani, au parasitul cu necreditintia pre legiuil'a sea sotia Mari'a lui Georgiu Resnovénu din Vulcanu, fără a se scî loculu petrecerei lui, se citeză prin acést'a, ca in terminu de unu anu, dela datulu de fatia negresitul sa se infatisiedie inaintea subscrisului scaunu protopopescu, pentru ca la din contra procesulu divortialu asupra-i pornitul, — se va decide si in absenti'a lui. Dela scaunulu protopopescu alu Branului.

Zernesti in 24 Martiu 1870.

I. Metianu
(31—3) Protopopu.

Burs'a de Vien'a.

Din 29 Aprile (12 Maiu) 1870.
Metalicele 5% 60 50 Act. de creditu 251 70
Imprumut. nat. 5% 69 70 Argintulu 121 35
Actiile de banca 723 Galbinulu 5 86%₁₀

TRANSPORTAREA DE SINI.

Intreprindetori de cladire a drumului de feru r. osticu-ungurescu publica transportarea de sini dela Alvintiu la Sabiu si la Mediasiu sub urmatorele conditiuni:

dela Alvintiu pana la Sabiu de maja 60 de cruceri.

dela Alvintiu pana la Mediasiu de maja 1 fiorinu.

O Sina cantarésce că la 4 maji si $\frac{1}{2}$, doi boi său cai potu duce 4 pâna la 6 Sini.

Ast'a se urca pentru o incârcatura dela Alvintiu pana la Sabiu 10 fl. 80 cr. pâna la 16 fl. 20 cr., dela Alvintiu pana la Mediasiu 18 fl. pâna la 27 fl.

Fiesee căruia, care se va afla cu carulu la magazinul curtei drumului de feru in Alvintiu, i se voru predá sînile cu unu biletu de caratu, ier plat'a si o va radicâ la loculu de descarcatul indata ce va fi predatul sînile si biletulu de transportu, in tota diu'a dela 6 ore dimineti'a pana la 6 ore sér'a in bani gata.